

La Llengua Catalana en el seu Context. Ús i Realitat Social

2013/2014

Codi: 42495

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313382 Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Eulàlia Bonet Alsina

Correu electrònic: Eulalia.Bonet@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Els que es demanen per fer el màster.

Objectius

Aquest mòdul té com a objectiu proporcionar una formació específica en la variació social i funcional de la llengua catalana, així com en el context sociolingüístic en què estan imbricades. L'alumne es familiaritzarà amb els principals enfocaments teòrics que analitzen aquesta variació i amb les principals metodologies corresponents. Així l'alumne estarà preparat per a comprendre la complexitat de la variació social i funcional i, per tant, podrà prendre decisions pràctiques que afecten l'ús social de la llengua catalana, en l'administració, en els mitjans de comunicació i en la creació literària, entre d'altres.

Competències

Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes

- Aplicar els mètodes d'investigació propis dels àmbits lingüístic i literari.
- Elaborar i aplicar mètodes d'anàlisi i comprensió dels fenòmens lingüístics i literaris d'acord amb les perspectives sincròniques i diacròniques.
- Produir informes sobre activitats o obres lingüístiques o literàries.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els nous mètodes de treball en investigació social i funcional de la llengua.
2. Aplicar les normatives lingüístiques que afecten les diferents varietats i la legislació que determina l'ús de la llengua.
3. Planificar i, si escau, elaborar estudis sobre l'ús de les diferents varietats socials i funcionals de la llengua catalana en la societat actual.
4. Planificar i, si escau, elaborar estudis sobre l'ús quantitatiu de la llengua catalana en la societat.
5. Produir informes sobre la problemàtica d'ús del català en una societat multilingüe.

6. Produir informes sobre l'ús de les diverses varietats socials i funcionals en la societat catalana actual.
7. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
8. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
9. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Continguts

Bloc. 1. Variació, etnografia i discurs.

Neus Nogué Serrano

Facultat de Filologia UB, Edifici Josep Carner, despatx 4.15, Telèfon : 93 403 56 22

Atenció als estudiants: Q1, dimarts 11.30-12.30 h i 18.00-19.00 h; Q2 (provisionals), dilluns 12.00-13.00 h i 16.00-17.00 h

1. Eines teòriques i metodològiques

1.1. Etnografia de la comunicació

1.2. Pragmàtica

1.3. Anàlisi del discurs

2. Variació segons l'ús

2.1. Els registres

2.2. El registre col·loquial

3. La dixi

3.1. Categories díctiques

3.2. Usos de la dixi

Avaluació: Exercicis de curs sobre les diverses parts del programa

Bloc. 2. Variació, estructura social, sociolectes i ideologies lingüístiques

Emili Boix

Facultat de Filologia, UB, Edifici Josep Carner, despatx 4.09, Telèfon: 93 403 56 15

Atenció als estudiants: Q1, dijous 16.30-17.30

1. La variació estructurada. Canvi lingüístic i canvi de llengua. Variació segons l'usuari. Sociolingüística de la societat i sociolingüística de la llengua
2. La sociolingüística del poder de Pierre Bourdieu
3. Ideologies lingüístiques. Anonimat i autenticitat. Purisme i antipurisme.
4. Ideologies i transmissió lingüística intergeneracional
5. La transmissió lingüística intergeneracional als països de llengua catalana
6. La sociolingüística de la representació d'Erving Goffman. Normes lingüístiques i normes socials
7. Variació sociolectal en la literatura, els mitjans de comunicació i els reculls lexicogràfics

8. Variació sociolectal i traducció

Avaluació: Exercicis de curs

Bloc 3: Variació i mitjans de comunicació

Daniel Casals Martorell

Departament de Filologia Catalana, UAB, Despatx B11-210

Atenció als estudiants: Q1, dilluns d'11 a 13 hores i hores concertades

1. La segona oralitat. Els mitjans de comunicació de massa com a exemple
2. Variació lingüística, llengua estàndard i llengua normativa
3. Procés d'estandardització lingüística: el cas català
4. Cronologia de la llengua catalana en els mitjans de comunicació
5. L'extensió social del català durant el franquisme
6. Recuperació del català per a l'àmbit públic. La polèmica heavy vs. light
7. Construcció dels primers models lingüístics per als mitjans de comunicació en català: l'Avui (1976-1986) i Ràdio 4
8. Trets dels models de llengua de TVC i Catalunya Ràdio
9. La variació geolectal en els llibres d'estil dels mitjans audiovisuals
10. L'assessorament lingüístic als mitjans de comunicació: correcció, formació, avaluació
11. La variació funcional. Els gèneres informatius radiofònics
12. Les sèries de ficció

Avaluació: A partir de les intervencions a classe i la presentació de petits exerciciscada dia

Metodologia

Classes expositives, aprenentatge basat en problemes, realització d'activitats pràctiques i treballs, presentació oral de treballs, debats, participació en activitats complementàries.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició de temes, pràctiques d'aula i exercicis de reforç per grup	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9
Tipus: Supervisades			
Feina tutoritzada	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9
Tipus: Autònomes			
lectura de textos, redacció de lliuraments i estudi	120	4,8	

Avaluació

Cada una de les parts pot matisar lleument els criteris d'avaluació, en funció dels temes tractats. Vg. l'apartat de 'Continguts') per a informació més detallada.

La nota final serà la suma ponderada de les puntuacions obtingudes en cada bloc. S'obtindrà un "no presentat" quan no s'hagi fet un dels dos blocs

Els errors de normativa es penalitzaran

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Resolució d'exercicis, lliurament de treballs i presentacions orals	100%	10	0,4	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

9tv Coromina, Eusebi (2008): El 9 Nou, el 9TV. Manual de redacció i estil. Premsa d'Osona. Vic.

acadèmia valenciana de la llengua Castillo, Carmen i al. (2011): Llibre d'estil per als mitjans audiovisuals en valencià. Acadèmia Valenciana de la Llengua. València.

agència catalana de notícies Ferré, Carme i Nogué, Anna (2010): Llibre d'estil. Agència catalana de notícies. Editorial UOC. Barcelona.

andorra televisió Puigdomènech, Laura i Solís, Marina (2005): Proposta de llibre d'estil per a Andorra Televisió . <http://www.catala.ad/catandorra/Llibre_estil_Andorra.pdf >

avui (1997): Llibre d'estil. Editorial Empúries. Barcelona.

Bassols, Margarida; Albert Rico i Anna M. Torrent (1997): La llengua de TV3. Barcelona: Empúries <<Les Naus d'Empúries>> 6.

Bassols, Margarida i Mila Segarra [eds.] (2009): El col·loquial dels mitjans de comunicació. Vic: Eumo Editorial.

Bassols, Margarida; Josep-Anton Castellanos i Anna M. Torrent (2003): "Informe sobre la qualitat de la llengua de la televisió en català", Consell de l'Audiovisual de Catalunya, Informe de l'audiovisual de Catalunya. Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya, pàg. 231-264.

Bastardas, Albert (1988): "La normalització lingüística: l'extensió de l'ús", Bastardas Albert i Josep Soler [eds.], Sociolingüística i llengua catalana. Barcelona: Empúries <<Biblioteca Universal>> 37.

Bastardas, Albert (1996): Ecologia de les llengües. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Berger, Peter L. i Thomas Luckman (1988, or. 1966)) La construcció social de la realitat. Un tractat de sociologia del coneixement. Barcelona: Herder.

Boix, Emili (1998) "La variació social". Caplletra 25, 135-162

Boix, Emili i Francesc X. Vila (1998) Sociolingüística de la llengua catalana. Barcelona: Ariel.

Boix, Emili et al. (2006) Corpus de varietats socials. Materials de treball. . Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.

Boix, Emili (2006) "Els Pigmalió catalans de Joan Oliver i Xavier Bru de Sala: dues aportacions separades per quaranta anys". Els Marges 78, 55-80.

Boix, Emili (2007) "Papa o papà nostre: un exercici de dialectologia social en català central". Llengua & Literatura 18, 445-473.

Boix-Fuster, Emili (2011) Les llengües al sofà. El plurilingüisme familiar als països de llengua catalana. Lleida: Pagès editors.

Boix-Fuster, Emili (2012) Civisme contra cinisme. Llengües per viure i conviure. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Briguglia, Caterina (2013) Dialecte i traducció literària. Barcelona: EUMO, UAB, UJI, UPF i UVic

Calsamiglia, Helena i Amparo Tuson (2007) Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso (2a edició). Barcelona: Ariel

Casals, Daniel (2007): Ràdio en català. Contribució de Catalunya Ràdio a la creació d'un llenguatge radiofònic per als informatius. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat <<Biblioteca Milà i Fontanals>> 55.

btv Ferré, Carme (2008): Llibre d'estil. BTV. Editorial UOC. Barcelona.

Catalunya ràdio (2001): Orientacions Lingüístiques. Document d'ús intern.

com ràdio ortega, Rudolf i Brunat, Gemma (2008): Llibre d'estil COMRàdio. Agència de Comunicació Local. Barcelona.

El 9 nou Coromina, Eusebi (1991): El 9 Nou. Manual de redacció i estil. Eumo. Vic.

el periodico (2002): Llibre d'estil. El Periódico de Catalunya. Ediciones Primera Plana. Barcelona.

Haugen, Einar (1983): "The implementation of Corpus Planning", Cobarrubias, Juan i Joshua A. Fishman [ed.], Progress in Language Planning. International Perspectives. Berlín, Nova York, Amsterdam: Mouton.

ib3 Puigròs, Maria Antònia i Company, Catalina (2006): Llibre d'estil d'IB3. Documenta Balear, COFUC. Palma.

uib Picó, Neus i Ramon, Magdalena (2005): Llibre d'estil per als mitjans de comunicació orals i escrits. Consell de Mallorca, Universitat de les Illes Balears. Palma.

iec (1990): La llengua i els mitjans de comunicació de massa. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

(1990): Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana I: Fonètica. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. 3a edició 1999. 4a edició revisada per J.A. Argenter.

(1992): Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana II: Morfologia. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. 4a edició revisada per J.A. Argenter (2009).

(1992 [2009]⁴): Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana. II. Morfologia.

Julià, Joan, Imma Creus i Sílvia Romero (1999): Llengua i ràdio. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat <<Biblioteca Milà i Fontanals>> 35.

Julià, Joan, Imma Creus i Sílvia Romero (2000): Llengua i mitjans de comunicació. Lleida: Pagès.

Lamuela, Xavier (1994): "L'estandardització de les llengües subordinades", Estandardització i establiment de llengües. Barcelona: Edicions 62, pàg. 131-142.

Levinson, Stephen C. (1983). Pragmatics. Cambridge: Cambridge University Press.

Montoya, Brauli i Mas, Antoni (2011) La transmissió familiar del valencià. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Payrató, Lluís (2003/2010). Pragmàtica, discurs i llengua oral. Introducció a l'anàlisi funcional de textos. 2a ed.

Barcelona: Editorial UOC.

Payrató, Lluís, i Josep Maria Cots (ed.) (2011). The Pragmatics of Catalan. Berlín/Boston: De Gruyter Mouton.

Perrenoud, Philippe "Parla com cal!" Reflexions sociològiques sobre l'ordre lingüístic". Fins Montserrat Vilà et al. (a cura de) Normativa i ús de la llengua. Barcelona, Graó, 35-61.

segre samper, Albert (2000): "La correcció lingüística a la premsa lleidatana. El llibre d'estil de Segre". A Albert Samper i Joan Julià (eds.): Llengua i ús a les Terres de Ponent i àmbits d'aplicació. Editorial Pagès. Lleida.

Schieffelin, Bambi B. et al. (a cura de) Language Ideologies. Practice and Theory. . Oxford: Oxford University Press.

Thomas, George (1991) Linguistic Purism. Londres: Longman.

tvc (1995): El català a TV3. Llibre d'estil. Edicions 62. Barcelona.

(1997): Criteris lingüístics sobre traducció i doblatge. Edicions 62. Barcelona.

(2006):< [http:// esadir.cat](http://esadir.cat)>

tve Oliva, Llúcia i Sitjà, Xavier (1990): Les notícies de la televisió. Instituto Oficial de Radio y Televisión. Madrid.

vilaweb Cabanes, Jem (2005): Llibre d'estil.< <http://www.vilaweb.cat/quisom>>

Xarxa de televisions locals Paloma, David, Puigròs, m. Antònia, Rico, Albert i Torrent, Anna M. (2009): Guia fonètica per a les televisions locals. Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma. Bellaterra.